

Ritarikuntien toiminta vuonna 2024

Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan (SVR) ohjesääntö vahvistettiin 16.5.1919. Ritarikunnan kunniamerkkejä annetaan isänmaan palveluksessa ansioituneille kansalaisille. Asetuksella (747/1942) perustettiin Suomen Leijonan (SL) ritarikunta. Sen kunniamerkkejä annetaan tunnustukseksi huomattavista sekä siviili- että sotilaallisista ansioista. SVR:n ja SL:n kunniamerkkejä voidaan antaa myös ulkomaalaisille.

SVR:n ja SL:n ritarikuntien suurmestarina on tasavallan presidentti, jolla yksin on oikeus kunniamerkkien antamiseen. Ritarikunnilla on yhteinen hallitus, johon suurmestarin lisäksi kuuluu kansleri, varakansleri ja vähintään neljä jäsentä. Suurmestarin nimittämiä toimihenkilöitä ovat rahastonhoitaja ja kaksi sihteeriä. Ritarikunnilla on kanslia, joka sijaitsi 15.12.2024 asti Aleksanterinkatu 7:ssä. Kansliahenkilökuntaan kuuluvat kolme kanslistia sekä sisällöntuottaja. Ritarikuntien sihteeri johtaa oman tehtävänsä ohella kansliatoimintoja.

1.3.2024 vaihtui tasavallan presidentti, kun Sauli Niinistö luovutti tasavallan presidentin tehtävät Alexander Stubbille. Samalla hänestä tuli ritarikuntien suurmestari.

Uudelle tasavallan presidentille luovutettiin 27.2.2024 ritarikuntien korkeimmat kunniamerkit. Kansleri Jussi Nuorteva luovutti hänelle SVR:n ritarikunnan suurristin ketjuin sekä SL:n ritarikunnan suurristin. Vapaudenristin ritarikunnan kansleri kenraali Ari Puheloinen luovutti samassa tilaisuudessa tulevalle suurmestarille VRR:n suurristin. Rouva Innes-Stubille kansleri Nuorteva antoi SVR:n suurristin. Tilaisuus pidettiin ritarikuntien kansliassa.

Ritarikuntien hallituksen kokoonpano vuoden 2024 lopussa oli seuraava: kansleri TT Jussi Nuorteva, varakansleri, vuorineuvos Kari Jordan, jäsenet: kontra-amiraali evp. Antero Karumaa, ELT Jaana Husu-Kallio, puolustusvoimain komentaja kenraali Janne Jaakkola, puheenjohtaja Timo Laitinen, valtiosihteeri Jukka Salovaara ja toimitusjohtaja Gunvor Kronman. Toimintavuosi oli hallituksen neljäs ja samalla viimeinen. Vuoden aikana hallituksesta vaihtui puolustusvoimain komentaja, kun kenraali Timo Kivinen luovutti tehtävät kenraali Janne Jaakkolalle, josta samalla tuli hallituksen jäsen 1.4.2024 alkaen. Suurmestarin nimittämiä toimihenkilöitä ovat rahastonhoitaja, budjettineuvos Jouko Narikka, sihteeri, kenraalimajuri evp. Jari Kallio sekä 2. sihteeri everstiluutnantti Ville Hukkanen. 2. sihteeri vaihtui 1.9.2024, kun everstiluutnantti Tino Savolainen luovutti 1. adjutantin tehtävät everstiluutnantti Ville Hukkaselle. Ritarikuntien tilintarkastajana toimi Valtiontalouden tarkastusviraston johtava tilintarkastaja Riku Stengård, HT, JHT.

Ritarikuntien kansleri ja sihteeri kävivät 19.3.2024 Presidentinlinnassa perehdyttämässä suurmestaria suomalaisen kunniamerkkijärjestelmään. Suurmestarin toiveesta 6.9.2024 pidettiin Presidentinlinnassa ”Brainstorming-tilaisuus”, jossa suurmestarin johdolla pohdittiin tulevia korkeimpia palkittavia ja palkitsemisjärjestelmän kehittämistä. Ritarikunnista tilaisuuteen osallistuivat kansleri Nuorteva, varakansleri Jordan, puheenjohtaja Laitinen, sihteerit Kallio ja Hukkanen sekä tuleva varakansleri Lehikoinen.

Ritarikuntien hallitus kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Toukokuun hallituksen kokous pidettiin Presidentinlinnassa suurmestarin johtamana.

Tasavallan presidentin vaihtumiseen liittyen palkittiin Tasavallan Presidentin kanslian henkilöstöä 29.2.2024.

Tasavallan Presidentti teki kolme valtiovierailua (Ruotsi, Viro ja Norja), joihin liittyi kunniamerkkien vaihto.

Juhlavuosia viettäviä organisaatioita palkittiin seuraavasti:

- Kokkolan Yrittäjät ry. 90 vuotta (2 palkittua) ja
- Algol Oy 130 vuotta (2 palkittua).

Toimintavuoden aikana suurmestari päätti ottaa annetut kunniamerkit pois kahdelta henkilöltä (Heikkinen ja Joki).

Suurmestarin päätöksen mukaisesti kesällä aloitettiin valmistelemaan ansioituneiden isien palkitsemista. Asiaa valmistellaan yhteistyössä Sosiaali- ja terveysministeriön, Väestöliitto ry:n ja Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry:n kanssa. Ensimmäiset palkitsemiset ovat tavoitteena tehdä isänpäivänä 2025.

Kunniamerkkien lunastusmaksuja koskeva asetusmuutos astui voimaan 1.1.2018. Kadonneen tai rikkoutuneen kunniamerkin tilalle ostettavien korvaushintoja nostettiin hallituksen 8.11.2023 kokouksessa tekemän päätöksen mukaisesti 1.1.2024 alkaen.

Ritarikuntien kunniamerkkimateriaalin toimittajana vuonna 2024 on jatkanut Kultakeskus Oy, Hämeenlinna. Edellinen sopimuskausi oli päättynyt 2022. Ritarikuntien hallituksen kokouksessa 14.9.2022 hallitus hyväksyi, että Kultakeskus Oy:n kanssa voitiin jatkaa entisellä sopimus pohjalla vielä vuosi 2023, jonka aikana selvitettiin kunniamerkkimateriaalien toimitusten jatkumahdollisuudet hankintalain mahdollistamalla tavalla. Hankintalain mukainen ilmoitus kunniamerkkien suorahankinnasta Kultakeskus Oy:ltä julkaistiin syyskuun 2023 alussa hankintailmoitukset.fi -sivustolla ja EU:n TED-kannassa. Sopimus kunniamerkkien hankinnasta Kultakeskus Oy:n kanssa allekirjoitettiin 9.10.2023 ja se kattaa vuodet 2024 ja 2025. Sopimus sisältää mahdollisuuden enintään kahteen enintään kahden vuoden mittaiseen jatkosopimukseen. Kultakeskus Oy oli nostanut kunniamerkkimateriaalien hintoja 1.1.2023 alkaen. 1.1.2024 alkanut sopimus perustuu samoihin hintoihin, jotka otettiin käyttöön vuoden 2023 alusta.

Kunniamerkkioppaasta otettiin 4. uudistettu painos. Painotyön toteutti Otavan kirjapaino Oy. Taitto- ja valmistelutyössä avusti graafinen suunnittelija Petteri Kivekäs. Painomäärä oli 16 000 kpl ja kirjapaino toimittaa kirjat kolmen vuoden aikana. Uusi Kunniamerkkiopas otettiin käyttöön 6.12.2024 kunniamerkkien jaon yhteydessä. Vanhat Kunniamerkkioppaat jaettiin loppuun samassa yhteydessä.

Sopimusjärjestelmässä ja palvelutoimittajissa ei tehty muutoksia vuoden 2024 aikana.

Verkkosivujen ylläpitoa ja kehittämistyötä on hoitanut vuodesta 2018 alkaen AD Nikolai Ylirotu (Sarvikuono Design, Riihimäki). Toimintavuonna jatkettiin verkkosivustojen luettavuuden, käyttövarmuuden ja tietoturvan parantamista. Verkkosivut ovat toimineet häiriöttä koko toimintavuoden. Palkitsemisen erityisteemaan keskittyvien verkkosivujen päivitystyötä jatkettiin painottuen käytettävyyden ja asioiden helpomman löytämisen kehittämiseen. Vuoden 2022 lopussa käyttöön otettu hakukone on toiminut odotetusti ja sitä on käytetty kohtuullisen paljon.

Ritarikuntien kanslian maksuliikennettä hoitaa edelleen OP-Pohjola -ryhmä. Pääosa maksuliikenteestä tapahtuu sähköisesti.

Ritarikuntien palkkahallinnosta ja muista henkilöstöhallinnon tehtävistä sekä tilinpäätösvalmisteluista vastaa Ab Accado Oy.

Työterveyshuollon palveluista vastaa Terveystalo Oy.

Kanslian henkilöstön palkkausta tarkistettiin vuonna 2023 tehdyn virkaehtosopimuksen mukaisesti 2,0 %:n yleiskorotuksella 1.3.2024 alkaen. Ritarikuntien kanslian henkilöstö ei kuulu kyseisen sopimuksen piiriin, mutta kanslian henkilöstön palkkaus on vakiintuneesti seurannut valtion työsuhteiden kehitystä.

Valtioneuvoston kanslia irtisanoi Aleksanterinkatu 7:n vuokrasopimuksen 31.12.2024 mennessä. Päätöksen takia kanslialle osoitettiin uudet toimitilat sosiaali- ja terveysministeriön yhteydestä Meritullinkatu 8:sta.

Muutto toteutettiin 14.- 15.12.2024. VNK maksoi keskeisimmät muutosta aiheutuneet kustannukset. Muutto onnistui ilman merkittävämpää vaikutusta ritarikuntien kanslian toimintaan.

Suurmestari on vuonna 2024 antanut kunniamerkkejä seuraavasti:

Suomen kansalaisille:

SR ketj	1
SR	6
K I	14
K	100
R I	365
PF	15
R	860
Ar	1124
Mitalit	2271
Yhteensä	4756

Ulkomaan kansalaisille:

SR ketj	2
SR	23
K I	26
K	39
R I	48
PF	2
R	27
Ar	8
Mitalit	53
Yhteensä	228

Kaikki yhteensä 4 984 kappaletta.